[2019] 12 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 669

ਅੰਧਰਾ ਕੇਸਰੀ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ।

(2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 106)

ਸਤੰਬਰ 25,2019

[ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖਾਨ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਃ

ਅਨੁਛੇਦ 30 (1)-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਬੀ. ਐੱਡ. ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਲੇਖ. 30 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਜੀ. ਓ. ਨੰਬਰ.57 ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ-ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ-ਜੀ. ਓ. ਨੰਬਰ.98 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੀਟਾਂ ਅਣ-ਰਾਖਵੇਂ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਾ ਹੋਣ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੀ. ਓ. ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਲੇਖ 30 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ 1. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 30 (1) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.5] [676-ਸੀ-ਡੀ]

2. ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 57 ਨੇ ਸਾਰੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੱਚੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ, ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰਾਤ ਭਰ ਝੂਠੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਖੋਹ ਨਾ ਲੈਣ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 5.1] [675-ਬੀ-ਸੀ]

3. ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 98 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅੰਕੜਾ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀਟਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੰਗਤ ਸਨ ਅਤੇ 2001 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 98 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖਾਲੀ ਨਾ ਰਹਿਣ। ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕੋਟਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਯੋਜਕ, ਐੱਡ. ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਈਟੀ। ਇਸ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਸੀ. ਈ. ਟੀ. ਯੋਗ ਗੈਰ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਅਤੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ। [ਪੈਰਾ 5.3] [675-ਈ-ਐਚ; 676-ਏ]

4. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਪੱਖ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸ਼ੋਸ਼ਣਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 5.4] [676-ਬੀ]

5. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਮਾਪਦੰਡ ਸਿਰਫ਼ ਬੀ. ਐਡ. ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੋਰਸ. ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਧਰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੰਨ੍ਹ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.6] [676-ਐਚ; 677-ਏ-ਬੀ]

ਟੀ. ਐੱਮ. ਏ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 481-ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

(2002) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 481 ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 5.5

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 106।

2005 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5750 ਵਿੱਚ 2005 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 928 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 23.08.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ।

2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 110,2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 244।

ਐੱਸ. ਐੱਮ. ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ, ਬਿਜੋਏ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ. ਭਾਰਤੀ ਰੈੱਡੀ, ਜੀ. ਐੱਨ. ਰੈੱਡੀ, ਟੀ. ਵਿਜੈ ਭਾਸਕਰ ਰੈੱਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜਾਤਾ ਬਾਗੜੀ, ਪੀ. ਵੈਂਕਟ ਰੈੱਡੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਤਿਆਗੀ, ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਰੈੱਡੀ, ਗੋਪਾਲ ਝਾਅ, ਐੱਮ. ਪੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੀ. ਐੱਸ. ਮੱਕਰ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ.

1. ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 57 ਮਿਤੀ 21.03.2005, ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 92 ਮਿਤੀ 16.11.2006, ਅਤੇ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 98 ਮਿਤੀ 06.12.2006 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ." ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਰਾਹੀਂ ਬੀ. ਐਡ. ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ, ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2006-2007 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ, 2007 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 244 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦਬਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ "ਈਸਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ" ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 55 ਮਿਤੀ (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਅਨੁਸਾਰ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਜੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦਾ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਃ –

i) ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 57 ਮਿਤੀ 21.03.2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਆਈ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇਃ –

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ/ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਜੀ. ਓ. 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ 85 ਫੀਸਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਿਸ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਟੀ. ਸੀ.) ਅਧਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਟੀ. ਸੀ. ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮ (ਅਨੁਲਗ-I) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਅਲੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ii) ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 92 ਮਿਤੀ 16.11.2006 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 4 (viii) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਃ -

“(viii) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 57 ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਟੀ. ਆਰ. ਜੀ.-ਏ. 1) ਵਿਭਾਗ ਮਿਤੀ 21.03.2006 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ”

ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਐੱਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਮ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਈਟੀ।

ਧਾਰਾ 6 ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

iii) ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਤੀਜਾ ਆਧਾਰ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 92 ਮਿਤੀ 16.11.2006 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਹੈ ਜੋ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 98 ਮਿਤੀ 06.12.2006 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਃ –

“(8). ਖੰਡ (iii) (b) ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਖੰਡ ਪੈਰਾ (10) ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤਃ -

(10 ਏ). ਕਨੈਕਟਰ, ਐੱਡ. ਸੀ. ਈ. ਟੀ.-ਏ. ਸੀ. ਦਾਖਲਾ ਐਡ ਦੇ ਆਖਰੀ ਰੈਂਕ ਤੱਕ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਸੀਈਟੀ. ਕਨੈਕਟਰ, ਐੱਡ. ਜੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਗੈਰ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੀਈਟੀ-ਏਸੀ ਦਾਖਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਅਣ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰੇਗਾ। ”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

iv) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 98 ਮਿਤੀ 06.12.2006 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਕਨੈਕਟਰ, ਐੱਡ. ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸੀਈਟੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (1) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਘੁਸਪੈਠ ਹੈ|

4. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

4.1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐੱਸਐੱਸਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ, ਅੰਕੜਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਤ ਭਰ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

4.2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਦੁਆਰਾ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਨੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੀ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

5. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇਃ –

5.1. ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 57 ਮਿਤੀ 21.03.2005 ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਸੀ./ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਅੰਕੜਾ ਅੰਕੜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੈਪਟਜ਼ਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਨਿਊ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਵਿੱਚ 200 ਵਿੱਚੋਂ 67, ਰਾਇਲਸੀਮਾ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਕੁਰਨੂਲ ਵਿੱਚ 136 ਵਿੱਚੋਂ 90, ਭੋਂਗੀਰ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਭੋਂਗੀਰ ਵਿੱਚ 102 ਵਿੱਚੋਂ 82, ਜਯੋਤੀ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਸਿਰੀਸੀਲਾ ਵਿੱਚ 85 ਵਿੱਚੋਂ 60, ਅਨੀਬੇਸੈਂਟ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਖੰਮਮ ਵਿੱਚ 102 ਵਿੱਚੋਂ 91, ਟ੍ਰਿਨਿਟੀ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 102 ਵਿੱਚੋਂ 85 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਪਟਿਸਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਈਸਾਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।

ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 57 ਮਿਤੀ 21.03.2005 ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ 'ਏ' ਬਣਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਨੇਕਦਿਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 57 ਨੇ ਸਾਰੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅਸਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰਾਤ ਭਰ ਝੂਠੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਾ ਖੋਹੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

5.2. ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਹੋਣਹਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5.3. ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 98 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਗੈਰ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅੰਕੜਾ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀਟਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੰਗਤ ਸਨ ਅਤੇ 2001 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੰਬਰ 98 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖਾਲੀ ਨਾ ਰਹਿਣ। ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕੋਟਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਯੋਜਕ, ਐੱਡ. ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਈਟੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਸੀ. ਈ. ਟੀ. ਯੋਗ ਗੈਰ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਜੀ. ਓ. ਐੱਮ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮਾਮਲੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਅਤੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ।

5.4. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਪੱਖ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸ਼ੋਸ਼ਣਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

5.5. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 30 (1) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਟੀ. ਐੱਮ. ਏ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ., (2002) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 481 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਃ –

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਨਿਰੰਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਕ ਉਪਾਅ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

5.6. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਪਦੰਡ ਸਿਰਫ਼ ਬੀ. ਐਡ. ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੋਰਸ. ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਧਰਮ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗਾ।

5.7. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5.8. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2006-2007 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜੀ.ਓ.ਐੱਮ.ਐੱਸਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੰਸਥਾ ਸਮੇਤ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਿਛਲੇ 13 ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਦੱਸ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ|

ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਮਾਮਲੇ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate